Posamezna številka 30 vinarjev.

Štev. 286. V Ljubljani, v četrtek, dne 12 decembra 1918. Leto XLVI.

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 60·—
za en mesec „ .. „ 4·80
za Nemčijo celoletno . „ 55·—
za ostalo inozemstvo . „ 80·—

V Ljubljani na dom
za celo leto naprej .. K 48·—
za en mesec „ .. K 4·—
V ozrvi prejmejo izvodi „ 3·60

Sobotna izdaja:
za celo leto . . K 10·—
za Nemčijo celoletno . „ 12·—
za ostalo inozemstvo . „ 15·—

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (56 mm široka in 3 mm visoka ali njen prostor)
za enkrat . . po 50 v
za dva- in večkrat „ 45 „
pri večjih naročilih primerna popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:
Enostolpna petitvrsta K 1
Izhaja vsak dan izvzemši nedelje in praznike, ob 4. uri pop.
Redna letna priloga vsaki ruj

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 85.

Slovansko bogoslužje.

III.

Za uvedbo slovanskega bogoslužja v Jugoslaviji imamo važne razloge. Srbi bodo nasproti katoliški Cerkvi gotovo bolj prijazni in spravljivi, verske razlike se bodo gotovo manj čutile, če bodo jugoslovanski katoličani rabili slovansko bogoslužje.

Če bi se uvedlo slovansko bogoslužje vzhodnega obreda, bi bila verska sorodnost med katoličanstvom in pravoslavjem gotovo zelo očividna. A vprašanje je, če je za slovansko bogoslužje vzhodnega obreda zadosti razlogov.

Kakor je pravoslavno ljudstvo konservativno in navezano na svoj obred, tako se je tudi katoliško ljudstvo privadilo na rimski obred. Rimski obred se je tako razvijal, da je moderni dobi v mnogoterem oziru bolj simpatičen in prikladen kakor vzhodni. Z ljudstvom se ne dá poljubno eksperimentirati; stoletni razvoj se ne dá pomekniti za stoletja nazaj. Ali naj prezidamo naše cerkve, poderemo oltarje, odpravimo orglje in vse prilagodimo vzhodnemu obredu, ki je skoraj celo tisočletje obtičal brez razvoja in napredka? To ne bi bilo pametno, to ne bi bilo koristno niti za vero niti za kulturo. Tega ne zahteva niti stara zgodovinska tradicija, ker je zelo verjetno, da sta sv. Ciril in Metod gojila slovansko bogoslužje tudi po rimskem obredu (poleg grškega). Saj se tudi po črnogorskem in srbskem konkordatu ni zahtevalo vzhodno, ampak zapadno slovansko bogoslužje.

Ali naj se uvede slovanski rimski obred z glagolico? Ni potrebno. Hrvatje so ohranili slovansko bogoslužje v glagolici, ker se je njih zgodovinski privilegij ohranil ravno v tej obliki in ker so le v tej obliki mogli premagati razne zapreke in ugovore proti slovanskemu bogoslužju. Te zapreke so sedaj odstranjene in zato ni več potrebno, da bi ohranili težavno, nespretno in kulturno osamljeno glagolico.

Ali naj se bogoslužne knjige tiskajo z latinico? Za starejše gospode pač lahko, ampak samo kot posebna izjema. Bogoslužne knjige naj se tiskajo s **cirilico.** Prav je namreč, da imajo bogoslužne knjige nekaj častitljivega in monumentalnega. Prav je, da se tudi v naših cerkvah čuva in spoštuje cirilica, ki nam daje ključ do velikih zakladov vzhodne krščanske kulture. Prav je, da nas veže cirilica s Srbi, Rusi, Rusini in Bolgari. Mogoče je, da bodo Srbi v svetnem slovstvu opustili cirilico, a v cerkvi se bo gotovo še ohranila; vedno bo še ohranila veliko kulturno važnost. Slovanska jezikoslovna znanost je že sprejela načelo, da stare glagolske spomenike prepisuje in izdaja v cirilici; določila je vsa pravila za transkripcijo glagolice v cirilico.

Katoliški Slovani rimskega obreda naj torej ohranijo svoj obred, ki je važen spomenik zapadne kulture in zapadnega razvoja ter je obenem v zvezi z ljudskim mišljenjem in čuvstvovanjem. Ne trgajmo vezi z zapadno kulturo, ne kvarimo si dragocenega poslanstva, da tvorimo most med Vzhodom in Zapadom! A v naše cerkve, častitljive hraniteljice vere in kulture, sprejmimo častitljivo cirilico, kot dragoceni ključ do visoke vzhodne krščanske kulture in kot kulturno vez z našimi vzhodnimi brati. Naša bogoslovska znanost in naša verska kultura bo s tem dobila primeren pripomoček, da se pravilno vzhodno orientira, a ohrani tudi kulturne vezi z Zapadom.

Ko se je dopolnjeval črnogorski konkordat (1887), se je že odobril načrt, da se izda slovanski misal rimskega obreda s cirilico. Načrt se ni izvedel. Zdaj je čas, da se to izvede v korist vere in domovine, v prospeh verske in kulturne sloge, kot dokaz, da se zavedamo svojega visokega poslanstva ob meji Vzhoda in Zapada.

Dr. F. Grivec.

Beneški Slovenci — zgubljeni?

Dalj časa, zlasti odkar so Italijani zasedli slovensko zemljo, se beneški Slovenci po naših listih nič več ne omenjajo. Zdi se, da smo nanje resignirali ali nad njimi obupali; češ, veseli bodimo, če to dobimo nazaj, kar nam hočejo Lahi ugrabiti; kar že dalj časa imajo, o tem še govora ni, da bi nam hoteli dati! — Mi pa mislimo, da če so Lahi v svojih zahtevah krivični in nesramni, to še ni vzrok, da bi morali mi biti preskromni in boječi. Saj vidimo: kdor je bolj predrzen, več dobi. Tako je bilo v Avstriji, tako tudi drugod. Nemci, Mažari in Italijani, ki so že vsega dovolj imeli, so bili predrzni in nesramni v svojih zahtevah in so vse dobili, kar so hoteli; mi vedno preskromni Slovenci si pa še tega nismo upali zahtevati, kar nam je po pravici šlo, zato pa tudi nič dobili nismo. In tako je tudi v tem slučaju: Italijani zahtevajo v svoji nesramnosti tujo zemljo, mi si pa niti naše ne upamo zahtevati! Italijani nimajo nobene pravice do slovenskega Primorja in Notranjske, mi pa imamo pravico do beneške Slovenije. In tej pravici naj bi se radovoljno odrekali? Po Wilsonovih načelih spada beneška Slovenija k nam. Kajti to ni kak jezikovni otok, kakor Kočevarija, marveč je z ostalim slovenskim ozemljem sklenjeno, kompaktno ozemlje. Res da je lega beneških Slovencev za nas neugodna, da naravno gravitirajo na furlansko ravnino; a to še vendar ni vzrok, da bi jih zaradi tega kar tako zlahka žrtvovali italijanski požrešnosti. Nas Slovencev vendar ni toliko, da bi 40.000 svojih ljudi kar lahko pogrešali. Nemci, Italijani ali Mažari bi kaj takega nikdar ne dopustili in bi se borili za svoje ljudi za žive in mrtve; le mi smo tako velikodušni, da si zgube 40.000 rojakov ne ženemo nič k srcu in nanje kar resigniramo! — Ni treba misliti, da so beneški Slovenci tako apatični za Jugoslavijo, da se ni vredno zanje brigati. Inteligenca, mlajši duhovniki, so vsi navdušeni Slovenci, in bodo globoko obžalovali, če bodo definitivno odtrgani od ostalih bratov. V nasprotnem slučaju pa jim ne bo težko ljudstva pridobiti za Jugoslavijo, samo da jo bodo poznali. Za staro polomijo, Avstrijo, se seveda niso mogli navduševati.

Pozivljamo torej vso jugoslovansko javnost, zlasti pa naše zastopnike na mirovni konferenci, da ne odnehajo od svoje zahteve po beneških Slovencih. Naj se vendar na konferenci obrne pozornost na nemške kolonije, kjer se lahko Italijani bogato odškodujejo za to, kar tukaj popuste!

»Če bomo složni — je rekel Pasić — ne bomo zgubili nobene jugoslovanske vasice.« To naj velja tudi o beneških Slovencih. Zahtevamo jih zase do — zadnje vasice! **K.**

Jugoslavija.

Pogajanja v Belgradu.

Belgrad, 1. dec. (Lj. k. u.) Dogovori med delegacijo Narodnega Veča in srbsko vlado oziroma s srbskimi strankami še niso dokončani.

Pogajanja za koalicijsko ministrstvo.

Belgrad, 11. decembra. Tukajšnji list »Pravda«, glasilo napredne srbske stranke, piše v uvodniku, da je s prihodom predsednika vlade stopila rešitev krize v odločilno fazo. Voditelja napredne stranke dr. Voja Veljković in Stojan Ribnikar sta že dvakrat konferirala s finančnim ministrom Stojanom Protićem po nalogu svoje stranke. Do sporazuma še ni prišlo, ali zgleda, da bo do njega prišlo in je le vprašanje, katere portfelje dobe socialisti. Kakor se nam poroča, dobe socialisti novoustanovljeno ministrstvo narodnega zdravja.

Belgrad, 11. decembra. Dogovori o koalicijskem ministrstvu napredujejo. Zdi se, da bodo zastopane v ministrstvu vse stranke. Pogajanja z naprednjaki se bodo najbrže ugodno končala, samo socialisti se drže bolj po strani. Glede notranje avtonomije bo najbrže že jutri objavljen načrt, sklenjen sporazumno med Narodnim večem in srbsko vlado. V ministrstvo bodo vstopili zaupniki skoro vseh skupin, ki so sedaj zastopane v Narodnem veču.

Za ministrstvo lepih umetnosti

Split, 11. decembra. Msg. dr. Franjo Bulić se je pridružil prošnji splitskih umetniških in književnih krogov, ki so zaprosili regenta Aleksandra, naj se v novi državi ustanovi ministrstvo lepih umetnosti.

Nikola Pašič.

Belgrad, 11. decembra. List vladne radikalne stranke »Samouprava« piše o priliki prihoda ministerskega predsednika Pašiča v Belgrad med drugim: »V tej svetovni vojni se dviga Pašič na višino, na kateri ni bil doslej noben srbski politik. On stoji danes v vrsti velikih državnikov vkoporedno s Clemenceaujem, Lloyd Georgejem in Wilsonom. Srbski narod je vzgojil svojega Cavoura, a čas ga je vrgel na površino. Pašič je prepeljal ladjo skozi Scilo in Karibdo. Ena napaka z njegove strani, en korak na stran in naša državna ladja bi zadela ob trdo skalo in se razbila na Kose. Naša sreča, da je on v teh dneh na svojem mestu.«

Belgrad, 11. decembra. Večerne »Novosti« pišejo v uvodniku: Ime Nikole Pašiča je ozko zvezano s srbsko politiko zadnjih 40 let. Pašič je eden izmed glavnih boriteljev in skoro ves čas voditelj radikalne stranke v Srbiji, ki je bila za naš notranji razvoj velike važnosti.

Oficielna Črnagora dementira odstavo dinastije Petrovićev.

Pariz, 11. decembra. Črnogorski poslanik v Parizu je dementiral vesti o odstavitvi dinastije Petrovićev. Izjavil je, da more biti sklep v Črnigori zakon le, če ga sklene parlament in če sklep potrdi kralj. Črnogorski parlament pa ni sklepčen, ker je veliko njegovih članov interniranih v Avstriji-Ogrski in kralj Nikolaj takega sklepa tudi potrdil ni in mu ni bil predložen.

O Jugoslovanih.

Zagreb, 11. decembra. V Parizu je v francoskem jeziku izšla knjiga Essey francoske bibliografije o Srbih, Hrvatih in Slovencih. Napisal jo je R. Odavić.

Angleži v Zagrebu.

Zagreb, 11. decembra. Včeraj je dospelo v Zagreb angleško odposlanstvo, v katerem se nahaja generalštabni podpolkovnik Brown, major inženirskih čet Lloyd, major inženirskih čet Selander. Odposlanstvo ima nalogo, informirati se o naeših železniškem vprašanju, pripraviti vse za uvoz potrebnega blaga iz inozemstva.

Legija prostovoljcev v Medmurju.

Zagreb, 11. decembra. Prostovoljna legija v Medmurju je izdala poziv, s katerim se vabijo prostovoljci, da pristopijo v legijo prostovoljcev.

Nov poveljnik v Ljubljani.

Belgrad, 11. decembra. Za poveljnika vojnega poveljstva v Ljubljani (2. vojno okrožje) je imenovan general Krsto Miljanić, ki je bil dosedaj pri drinski diviziji. Novi poveljnik pride v Ljubljano s šestimi častniki za šest dni.

Mažarski list v Osjeku.

Zagreb, 11. dec. (Lj. k. u.) Kakor poročajo iz Osjeka, prične tamkaj z novim letom izhajati v mažarskem jeziku pisan list za one Mažare, ki pripadajo jugoslovanski državi.

Omejitve cirilice odpravljene.

Zagreb, 11. dec. (Lj. k. u.) Ban je izdal naredbo, ki razveljavlja vse nekdanje omejitve za rabo cirilice.

Jugoslovanska zveza parnih mlinov.

Zagreb, 11. dec. (Lj. k. u.) Lastniki jugoslovanskih parnih in umetnih mlinov so imeli tukaj sestanek, kjer so sklenili, da osnujejo samostojno jugoslovansko zvezo parnih mlinov, neodvisno od dosedanje ogrske zveze.

Radič se vrnil v Zagreb.

Zagreb, 11. dec. (Lj. k. u.) Kakor poročajo listi, se je Stjepan Radič povrnil včeraj v Zagreb.

Hrvatje na francoskih visokih šolah.

Zagreb, 11. dec. (Lj. k. u.) Hrvatska vlada bo odposlala še tekom tega semestra večje število dijakov na francoske visoke šole, pred vsem na francoske tehnike.

Italijani na naših tleh.

Italijani proti ententi.

Split, 11. decembra. »Corriere della Sera« napada angleški in francoski tisk vsled nepodpiranja italijanskih imperijalističnih pretenzij do vzhodnih obali Adrije. Protestira, da se spor Italije z Jugoslovani smatra za evropski problem in posebno, ker se Jugoslovanom daje prednost pred Italijo. Članek omenja »L' Europe«, kjer se piše z omalovaževanjem o Italiji in njeni vladi in o londonskem paktu. »Recimo jasno« — pravi Sonnino — »da je to zelo nespametno, ako hočejo poslabšati odnošaje med italijanskim narodom in zavezniki. Končno naj pazijo, da pred Italijo ne dajo prednost novemu došlecu, ki je po številu manjši, kulturno nižji, a pri sodelovanju v vojni najneznatnejši.« Naposled se list izjavlja, da je pripravljen za sporazum z entento, če bo ententa priznala italijanske zahteve in pravice.

Lahi pod Blegušom.

Lah je zasedel Davčo do Sluga, Robidnico, Laze, Novine in Tičje brdo. Vas Leskovica ni zasedena, pač pa ves Blegoš nad vasjo, kolikor je gozda. Pritožbe od Lahov so kakor drugod: prosijo, kradejo, tudi z bajoneti pretijo, če branijo ljudje svoje pridelke, vendar krivce na pritožbo kaznujejo. Na Lazih so pokradli enemu gospodarju do 600 kg sadja, ponoči so mu hodili kravo molzt itd. Nekaterim je izginilo seno, ali so jim ga pa tako zmleli, da bodo prisiljeni živino prodati. — Na ukaz iz Trsta so 1. in 2. decembra vse bivše vojake od 1879—1900 iz Cerkna in okolice na avtomobilih odpeljali k sv. Luciji, od tam po železnici v Gorico. Nihče ne ve, zakaj, kam in za kako dolgo. Kakor čujemo, so se Novačani 9. t. m. že vrnili. Peljali so jih še 4 ure za Gorico. — Razglase dajejo samo laške in jih nabijajo na cerkev, šolo in večje hiše. Na opombo, da jih nihče ne razume, so dejali, da se bodo morali ljudje naučiti laško. Zanimivo je, kako nas hočejo Lahi zadovoljiti. Na to namreč, da zasedeno zemljo obdrže, li nekateri prisegli. Pravijo, da nam hočejo dati avtonomijo pod laško kontrolo. So pa med nami (v Cerknem) značaji, ki jim v obraz povedo, da bi nas nobena avtonomija nikdar ne mogla zadovoljiti, marveč da zahtevamo združitev z Jugoslavijo, kakor so oni sami zahtevali zase združitev vseh Italijanov z Italijo. No poveljnik v Cerknem, neki »principe«, je rekel: **Mi smo v te kraje prišli samo zato, ker nam je ententa ukazala. Če mirovna konferenca odloči, da ti kraji niso naši, jih bomo zapustili ter odšli mirno. Ob prihodu v Cerkno se rekli: Bodite nam pokorni! Mi vam bomo najboljši gospodarji. — Zastav naših nikoder ne trpe samih, pač pa skupno z italijansko. V Tolminu vihra raz zvonik samo laška pri sv. Luciji pa obe.**

Spopad med Angleži in Italijani na Reki.

Reka, 11. dec. (Lj. k. u.) Včeraj popoldne je prišlo tukaj do spopada med dvema angleškima vojakoma in petimi Italijani. Angležem je priteklo na pomoč nekaj francoskih vojakov, ki so prišli ravno mimo. Ker so dobili tudi Italijani ojačenje, se je bilo bati, da postane spopad resen. V zadnjem hipu pa je prikorakal mimo oddelek angleškega vojaštva ki še je vračal z vaj. Ta oddelek je razorožil in aretiral italijanske vojake, nato pa jih izročil francoskemu vojaškemu poveljništvu.

Nemiri v Splitu.

Split, 11. decembra. Mrtvega italijanskega vojaka niso secirali. Vojak je ubit iz puške, ne iz samokresa. Pet jih niso še izpustili iz zapora. Dr. Abellini je odpeljan v Šibenik. Preiskavo so vodili italijanski častniki, a morala bi se voditi po hvarskem sodnem pravu s sodelovanjem hvarske komisije, ker je čin nastal pred obsednim stanjem.

Italijani zopet nasilno postopajo z Jugoslovani v Zadru.

Zader, 11. decembra. Italijanska sodrga je zopet pričela napadati Jugoslovane, ki se ne upajo zapuščati hiš. Italijani groze, da bodo internirali vse moške, ki so vršili vojno službo in so objavili v tem zmislu razglas.

Zader, 11. decembra. (Lj. k. u.) Pod zaščito italijanskega okupacijskega vojaštva je začela zaderska laška mladina na brutalen način napadati jugoslovansko prebivalstvo. Za vsakega Hrvata ali Srba je nevarno, ako gre zvečer na ulico. Italijanske oblasti pretijo, da bodo tudi v Dalmaciji internirale vse moške, ki so služil v bivši avstro-ogrski armadi.

Francozi v Šibeniku.

Šibenik, 11. decembra. V luko se je pripeljala francoska vojna ladja. Italijanska posadka v Šibeniku je zelo preplašena. Italijani so hitro odstranili iz izložišč razstavljene agitacijske slike in so odstranili italijanske lepake. Na admiraliteti so odstranili italijansko trobojnico in so razobesili beli prapor. Narod se je ob prihodu Francozov oddahnil. Odbor Narodnega veča je dposlal k poveljniku francoske vojne ladje odposlanstvo. Sprejem je bil zelo laskav. Francoski poveljnik je poslušal pritožbe in je odposlanstvu rekel: **»Bodite mirni, ker se bo vaša stvar rešila na mirovni konferenci. V širšem svetu imate vi svoje zagovornike, zato se izogibajte vsega, kar bi moglo dati povod, da se postopa proti vam.**

Italijani zahtevajo izročitev avstro-ogrskega trgovinskega brodovja.

Rotterdam, 11. dec. (Lj. k. u.) »Daily Telegraph« poroča iz Rima: Neka tamošnja brzojavna agentura poroča, da je sklenila italijanska vlada, zahtevati izročitev avstro-ogrskega trgovinskega brodovja.

Odredbe Italijanov.

Trst, 10. decembra. (Lj. k. u.) Armadni general in vrhovni poveljnik italijanske armade Diaz je dal razglasiti naslednjo odredbo:

Člen I. V ozemlju, zasedenem po kraljevi armadi preko mej kraljestva, ostane za vsak primer avstro-ogrska valuta v veljavi. V tej valuti bodo izplačevale vojaške in druge javne blagajnice plače, druga nakazila in podpore v prid osebam na zasedenem ozemlju.

Člen II. Izmenjava med italijansko in avstroogrsko valuto se bo vršila do novih odredb na podlagi razmerja 40 centezimov od lire za 1 krono.

Člen III. Na podlagi razmerja, določenega v prejšnjem členu, bodo smele vojaške in druge javne blagajnice sprejemati italijansko valuto za zneske, ki naj bi bili plačani v kronah.

Člen IV. Vojaške blagajnice bodo smele, ako so za to pooblaščene po vladi, dovoliti izmenjavo kron proti liram po razmerju, navedenem v členu II.

Člen V. Prepovedano je, uvažati avstro-ogrski papirnati denar na zasedeno ozemlje. Ta prepoved se ne nanaša na italijanske ujetnike in na civilne internirance v kraljestvu in zasedenem ozemlju glede zneskov, ki so njih last in ki jih prinašajo seboj izza meje zasedenega ozemlja. Prestopke bodo kaznovali z zaporom od treh do sedem let in obenem zaplenili valuto. Kompetenco, odločati o prestopkih, so poverili sodiščem. — Podpisan: Diaz.

Ob naši severni meji.

PISMO IZ VELIKOVCA.

Velikovec, dne 10. dec. 1918.

Po napadu na Velikovec dne 1. decembra popoldne od strani nemškega »Soldatenrat«-a, ki je končal s popolnim porazom za nemške vojake in pri katerem so imeli Srbi prvič priliko braniti z vojaško silo prostost koroških Slovencev, so pričakovali odposlanci iz Velikovca in okolice prihod močnih srbskih čet, ki je bil napovedan za ponedeljek, 2. decembra, zvečer. Generalni štrajk železničarjev, odino upanje Nemcev in nemškutarjev ni zabranil prihoda jugoslovanskih čet. Prvi vlak, ki je prisopihal iz Maribora na Koroško, nam je pripeljal vrle brate Srbe. Vlak je prispel v Sinčovas šele ob treh zjutraj, ker je mimogrede majhen oddelek Srbov zasedel Spodnji Dravograd in razorožil tamošnjo »Bürgerwehr«. Navzlic temu so odposlanci čakali celo noč in došle Srbe navdušeno pozdravili. Komaj se je vlak ustavil, jim je zadonela v pozdrav »Lepa naša domovina« in »Hej Slovani«. Zastopnik Narodnega sveta za Velikovec, g. učitelj Košir, jih je prisrčno pozdravil kot rešitelje in osvoboditelje slovenskega, tužnega Korotana. Poveljnik kapitan se je zahvalil za prijazne besede; naglašal je, da so Srbi radi prišli odrešit koroške Slovence. Predno po dolgem ujetništvu odidejo v drago domovino, so hoteli priti odrešit Koroško. — Srbsko moštvo je zapelo srbsko narodno himno; nato so odkorakali v Velikovec. Pri sprejemu so bili navzoči prvi od Narodne vlade imenovani novi g. okrajni glavar Kakl, predsednik Narodnega sveta za Velikovec in novi velikovški župan g. Jurij Čarf, štacijski poveljnik iz Velikovca g. nadporočnik France Malgaj, poveljnik iz Sinčevasi g. stotnik Knez in drugi častniki.

V torek, 3. decembra, zvečer so se zbrali v prostorih narodnega doma v Velikovcu srbski in slovenski častniki, podčastniki in zastopniki mesta. V vznesenih besedah je pozdravil g. učitelj Košir kot zastopnik Narodnega sveta za Velikovec došle brate; opozarjal je na zgodovinski dogodek, da si podajata na koroških tleh Slovenec in Srb roke. Naj bi bila naša skupna bodočnost bolj sijajna in vesela, kot je bila preteklost, ki smo jo pretrpeli v nemških okovih svetovne vojne. Naj bi bilo vse pozabljeno, kar smo pretrpeli pri misli, da smo si priborili zlato svobodo, neodvisno Jugoslavijo. Srbski stotnik je v navdušenih besedah poudarjal, videti zjedinjene Srbe, Hrvate in Slovence. Srbija, ki je bila tekom šest let v težke boje zapletena, je sicer morala začasno podleči, a ravno to ponižanje je rodilo zmagovito vstajenje. Prepevale so se srbske, hrvatske in slovenske pesni.

Nasilstva Nemcev na Koroškem.

Velikovec, 10. dec. 1918.

Med Celovcem in Velikovcem Nemci nesramno rekvirirajo Slovencem, Nemce in nemškutarje puste v miru. Župnika Dolinarja so zaprli. V Celovcu samem nismo varni življenja.

Prof. Angerer je na zborovanju nemških žen v Celovcu hujskajoče govoril proti Slovencem: močni smo dovolj, da opustimo politiko popustljivosti in poženemo te jugoslovanske Ruhestärer. Položaj je vsak trenutek bolj nevaren. Nocoj smo bili alarmirani. Danes so streljali Nemci na našo patruljo v Malem Sv. Vidu: bila je megla in naši niso opazili Nemcev. Nemci so streljali s strojnicami in oddali so tudi več šrapnelov na našo patruljo, ki je šla branit slovenskega kmeta, kateremu je nemška patrulja demolirala hišo.

V Št. Janžu na Mostiču so odpeljali družino predsednika Narodnega sveta Koflerja, on sam in sin sta ubežala, družino so Nemci odvedli neznano kam.

V Velikovcu je že mnogo Slovencev, ki so morali bežati pred nemškimi patruljami.

Od Velikovca proti Celovcu rekvirirajo Nemci živino in žito, a samo Slovencem.

V Velikovcu imamo močno četo, podvarja se, da je jako velika nezadovoljnost med moštvom in častniki, ker jim ni dovoljeno braniti naše Slovence, ki toliko trpe od nemških band. Begunci prihajajo v Velikovec, mi pa moramo mirno tu sedeti in gledati, kako se pritožujejo naši Slovenci, ker jim ne gremo na pomoč. Nevarnost je velika, da nam naše vojaštvo ne odide domov.

Opozarjam, da so na Koroškem prave boljševiške bande: orožje so dali fantičem v roko. S temi ljudmi so vsaka pogajanja nemogoča, ker ničesar ne drže, kar obljubijo.

Nemške čete prihajajo čez Krko. Na več krajih so odvedli duhovnike in trgovce, tako provizorja v Slov. Šmihelu in župnika v Št. Lipšu so dvakrat aretirali, pa sta potem zbežala. Župnika v Šmarjeti smo rešili s silo, razorožili smo nemško patruljo in jo imamo tu zaprto. Patrulja je zopet iskala župnika Arnuša iz Kotmarevasi in je grozila, da bo aritirala trgovca Kljuna, ako ne dobi župnika.

Protesti koroških nemškutarjev.

Dunaj, 10. decembra. (Lj. k. u., KB.) Občinska zastopstva Boreč, Blač in Sv. Štefan na Zili so naznanila deželni vladi v Celovcu, da protestirajo sporazumno z vsemi prebivalci ne le iz političnih, marveč posebno iz gospodarskih ozirov zoper priklopitev k Jugoslaviji. Vse te občine so izjavile, da hočejo preprečiti priklopitev, ako treba, tudi z brahialno silo. Deželno vlado skrbi, da se ne bo mogel vzdrževati red in mir, ako bi še nadalje prodirali Jugoslovani.

Iz Češke.

Dr. Kramař o položaju.

Praga, 11. dec. (Lj. k. u.) V včerajšnji seji klubovih načelnikov je ministrski predsednik dr. Kramař poudarjal potrebo sestave proračuna. Redni proračun pa bo mogoče sestaviti šele tedaj, ko bodo definitivno določene meje Čehoslovaške države. Nadalje je ministrski predsednik sporočil, da nima nikdo pravice, pogajati se v imenu češkoslovaške vlade z Nemčijo ali Ogrsko, ker sta do danes sovražni državi in ni bil z njima sklenjen noben mir, marveč le premirje.

Operacije Čehoslovakov.

Praga, 11. (Lj. k. u.) Češkoslovaški tiskovni urad poroča iz Poštornega (Unterthononsu) z dne 10. t. m.: Češkoslovaške čete so dospele včeraj v Poštorny in v Novo Ves.

Praga, 11. (Lj. k. u.) Češkoslovaški tiskovni urad poroča iz Ustja: Danes ponoči so plenili v topliški ulici, glavni prometni ulici mesta, vse trgovine ne glede na veroizpovedovanja posestnikov. Škoda je velikanska in se sedaj niti ne da ceniti. Okrajni glavar je sam zaprosil, naj pomaga češkoslovaško vojaštvo. Kakor so dosedaj ugotovili, so ubili troje ljudi.

Praga, 11. (Lj. k. u.) »Prager Tagblatt« poroča iz Ustja: Tudi danes so plenili, toda manj. Ker redarstvo ni zadostovalo, so naprosili češkoslovaško vlado pomoči. Češkoslovaška vlada je prošnji ugodila. Davi je dospelo več sto mož češkoslovaškega vojaštva pod poveljstvom majorja v Ustje. Delavsko milico so razpustili. Redarstvo in žandarmerija opravljata nadalje svojo službo. Na lepakih so proglasili, da proglase ob ponovitvi nemirov nagli sod. Sedaj je vse mirno.

Praag, 11. (Lj. k. u.) »Narodni Politika« poroča, da je zasedla dne 6. t. m. vojaška ekspedicija s strojnicami in s topovi iz Plznja Zlutice, Blatno in Podborny. Okrajno glavarstvo v Bluticah in v Teplah je podrejeno vladi češkoslovaške republike. Povsod je mir in red.

Praga, 11. decembra. (Lj. k. u., KB.) Čehi so sedaj zasedli tudi Litomerice. Ustanovili so upravno komisijo, ki obstoji iz 6 Čehov in 6 Nemcev. Predsednik je Čeh.

Praga, 11. decembra. (Lj. k. u.) Češkoslovaški tiskovni urad poroča: Mesto Svitava (Zwittau) so zasedle češkoslovaške čete. Prebivalstvo je popolnoma mirno.

Izgredi v Ustju.

Praga, 11. decembra. (Lj. k. u., KB.) V Ustju so jeli včeraj dopoldne in zvečer močno pleniti. Velike množice so vdrle v prodajalnice in so jih razdevale in ropale. Redarstvo in narodna obrana nista mogla ničesar opraviti proti divjajoči množici. Ob osmih zvečer so došla vojaškemu svetu ojačenja, ki pa niso mogla ustaviti plenitev. Streljali so pozno v noč s puškami in strojnicami. Dosedaj so ugotovili tri mrtve in pet težko ranjenih. Lahko ranjenih je jako mnogo. Ob enajstih ponoči so še vedno nemoteno plenili. Tudi v sosednjem Krasnem Breznu (Schönpriesen), so se že popoldne začeli izgredi. Vojaštvo je rabilo orožje. Več oseb je bilo težko ranjenih. Nemire v Ustju je povzročila razdelitev čevljev povračujočim se vojakom in sumljivi elementi, ki so vdrli v bivšo sapersko vojašnico.

Brzojavna zveza Pariz—Praga.

Praga, 11. decembra. (Lj. k. u.) Kakor poročajo »Narodni Listy«, so včeraj poslali za poizkus prvo brzojavko iz Prage v Pariz, katere sprejem je potrdil Eifflov stolp. Ker se je ta poizkus obnesel, so uvedli direktno brezžično zvezo med Prago in Eifflovim stolpom v Parizu.

Francosko zastopstvo pri češki vladi.

Pariz, 10. decembra. (Lj. k. u.) »Agence Havas« poroča: Francoska vlada je poslaniškemu tajniku Clementu Simonu kot ministru-rezidentu poverilo zastopstvo Francije pri čehoslovaški vladi.

Gledališče v Brnu.

Brno, 10. decembra. (Lj. k. u., KB.) V seji upravnega odseka mesta Brna je sklenila večina, da preide mestno gledališče brnsko prihodnje igralno leto v češke roke.

Mažari.

Pogajanja Mažarov z vlado SHS.

Zagreb, 11. decembra. (Lj. k. u.) V Budimpešti so se začela danes med zastopniki vlade Narodnega Veča SHS in zastopniki mažarske republike posvetovanja o obnovitvi gospodarskih odnošajev med obema državama. Hrvatski delegati zahtevajo zlasti, da se vrnejo Hrvatski vsi železniški vozovi, ki so jih svoj čas odpeljali Mažari na Ogrsko in da se od nekdanjih skupnih hrvatsko-ogrskih uradov izroči Hrvatom kvota, ki jim pripada. Mažari pa so spravili na dnevni red dobavo premoga, češ, da bodo morali vsled pomanjkanja premoga ustaviti ves železniški promet. Prosili so hrvatske delegate, naj posredujejo pri poveljništvu ententne armade in pri češlovaški republiki, da dobijo najnujneje potrebni premog.

Francozi v Budimpešti.

Budimpešta, 11. dec. (Lj. k. u.) Ogrski k. urad poroča: Tekom današnjega dneva pričakujejo tukaj prvega večjega oddelka francoskih čet, ki šteje nekaj sto mož.

Francosko-mažarski posveti.

Budimpešta, 11. decembra. (Lj. k. u.) V Kološvaru so se pričela posvetovanja med ogrskim vojnim ministrom in francoskim generalom Berthelotom o določitvi demarkacijske črte med mažarskimi in ententinimi četami.

Nemci proti Madjarom.

Budimpešta, 11. decembra. (Lj. k. u.) Listi poročajo, da so agenti iz Nemške Avstrije razdelili orožje med prebivalstvo zapadne Ogrske, ki se hoče ločiti od Ogrske in pridružiti Nemški Aavstriji.

Promet med Ogrsko in Češko.

Budimpešta, 11. decembra. (Lj. k. u.) Med ogrsko in čehoslovaško vlado je prišlo do sporazuma o rednem in nemotenem prometu na onem delu nekdanjih mažarskih železniških prog, ki so sedaj v oblasti Čehov. Na progi, ki veže Budimpešto z N. ačijo, je promet popolnoma v redu.

Nemška Avstrija.

Tirolska za odstop od Nemške Avstrije.

Inomost, 11. (Lj. k. u.) Socialnodemokratična »Volkszeitung« se bavi v daljšem članku o prihodnji odločitvi tirolske narodne vlade o novem deželnem redu. Kakor je posnet po tem listu, meni upravni odsek, da se mora pripoznati provizorični deželni red in da se morata ustanoviti namesto narodne skupščine in narodnega sveta deželna skupščina in deželni svet. Nadalje poroča list, da so sklenili krščanski socialci in radikalci, da se bodo držali narodnega sveta in narodne skupščine in da odklonijo priklopitev Tirolske k Nemško-avstrijski državi. List označa ta sklep za odpoved Nemški Avstriji in Nemčiji ter za skrito izjavo suverenitete Tirolske. Navedeni list izjavlja, da bo socialno demokratična stranka izstopila iz narodnega sveta, ako se bo sprejel tak sklep v narodnem svetu. »Innsbrucker Nachrichten« pripominjajo k temu danes: Tirolski narodni svet bo obravnaval poročilo upravnega odseka o prevzetju državne oblasti. Zadnje dni so se večkrat posvetovale vse stranke. Večina je bistveno pripoznala zakon o prevzetju državne oblasti. Potemtakem se preustroji deželna skupščina.

Študij na visokih šolah v Nemški Avstriji.

Dunaj, 11. decembra. (Lj. k. u., KB.) Po avtentičnih poročilih državnega urada za pouk se ni izdala na nobeni visoki šoli uradna naredba, da se ne dopuščajo k študijam dijaki, ki niso iz Nemške Avstrije.

Linijski poročnik baron Banfield v službi italijanske armade.

Dunaj, 11. decembra. Današnja »Reichspost« poroča: Znani avstrijski letalec Banfield ki je bil odlikovan z redom Marije Terezije, je vstopil v službo italijanske armade, kjer bo tudi ostal. Začasno je dodeljen kot »agregato« italijanskemu oddelku za odstranjevanje morskih min.

Nemčija.

Nemci protestirajo proti ententi.

Berlin, 10. dec. (Lj. k. u., KB.) Predsednikov namestnik nemške komisije za premirje je izročil predsedniku zavezniške komisije za premirje noto, kjer protestira zoper aretacijo zasebnikov in zoper to, da so odvedli iz okrožja saarbrückenskega 2000 bivših vojakov.

Nemčija ni popolnoma izvedla nekaj točk premirja.

Rotterdam, 11. dec. (Lj. k. u. K. u.) Po listu »Allgemeen Handelsblud« poroča »Daily Mail«, da je maršal Foch v zadnji seji obvestil aliirance, da Nemčija ni popolnoma izvedla nekaj točk pogodbe za premirje, na primer kar se tiče izročitve železniškega materijala. Konferenca je zadevo popolnoma prepustila maršalu Fochu in ga pooblastila, da z vsemi pripravnimi sredstvi izsili izvedbo pogojev za premirje.

Nemško vseučilišče v Strassburgu zatvorjeno.

Berlin, 11. decembra. (Lj. K. u.) Francozi so zatvorili nemško vseučilišče v Strassburgu. Vseučiliščne profesorje so odpustili.

Razna poročila.

Wilson na poti v Evropo.

Newyork, 10. decembra. (Lj. k. u., KB.) Reuterjev urad poroča: Brezžični brzojav parnika »Georg Washington«, na katerem se pelje predsednik Wilson v Francijo, poroča, da ladja ne prevozi po razburkanem morju več nego 17 vozljev na uro. Ladja bo dospela menda 13. decembra v Brest.

Mirovna konferenca.

London, 11. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča uradno: Nadzornik za živila Clynes je bil imenovan angleškim zastopnikom na mirovni konferenci.

Zveza narodov.

Bern, 10. dec. (Lj. k. u.) Glavni svet mirovne zveze lige narodov je predložil ligi narodov predlog, naj aliirane vlade še pred mirovno konferenco slovesno izjavijo, da hočejo določiti načela in pogoje za zvezo narodov ter naj se obenem zavežejo, da se bodo vedno držali dogovorov, ki se tičejo tega vprašanja. Pred vsem mora mirovna pogodba vsebovati določila o obligatoričnem razsodišču in omejitvi oboroževanja. Aliirane vlade naj se nadalje zavežejo, da bodo takoj po mirovnem sklepu sklicale konferenco, na kateri naj se razpravljajo vsa vprašanja glede na zvezo narodov. Tega posvetovanja naj se udeleže vse države, ki hočejo vstopiti v to zvezo. Ta konferenca naj bi tudi določila, kateri narodi naj se sprejmejo v zvezo narodov.

Anglija in Amerika.

London, 10. (Lj. k. u.) Churchill je rekel v svojem govoru v Durleeju o financijelnih vprašanjih med drugim: Anglija se je amerikanskim državam jako zadolžila. Poslala je za 400 milijonov zlata in za 800 do 1000 milijonov vrednostnih papirjev v Ameriko. Vplačevanje obresti teh dolgov in izguba obresti teh vrednostnih papirjev bi prihodnja leta Anglijo jako obremenila.

Za odpravo vojaške dolžnosti v Evropi.

London, 10. dec. (Lj. k. u., KB.) Reuterjev urad poroča uradno, da bodo koalicijske vlade predlagale na mirovni konferenci končnoveljavno odpravo vojaške dolžnosti za vso Evropo.

Štrajk v Lancachire.

London, 10. decembra. (Lj. k. u., KB.) Kakor poroča »Daily Telegraph iz Manchestra, stavka v okraju Lancachire 100.000 tkalcev, ker se niso sporazumeli z delodajalci glede povišanja plač za 40 odstotkov.

Položaj v Švici.

Iz Berna nam piše prijatelj: Zadnji dogodki v Švici mi dajejo povod, Vam sledeče poročati:

Generalni štrajk švicarskih socialistov, vsled katerega tri dni vlaki niso vozili in je tri dni delo stalo po vseh tovarnah, je prenehal. Zastopniki ruske sovjetske vlade in nekaj nemških grofov, ki so bili s podkupom visokih vsot povzročitelji tega, so bili izgnani iz Švice. Imenovani gospodje so hoteli s pomočjo švicarskih socijalistov porabiti Švico za stroj, s katerim bi razširili boljševiški duh na Laško, Francosko in sploh čez vso Evropo; seveda niso našli pri zadovoljnem, mirnem švicarskem ljudstvu zadosti trdne podlage za to.

Po hitrem in jasnem pogledu v nevarnost, katera se ji je bližala, je vlada takoj mobilizirala polovico armade, s katero je odločno nastopila proti štrajkovcem in tako v par dneh potem, ko je bilo več ranjenih in nekaj mrtvih, zadušila to nevarno propagando.

Vsled teh dogodkov so se švicarske obmejne straže pomnožile in vlada je izdala ostro naredbo, po kateri se bodo inozemci le izjemoma puščali v notranjost dežele.

Današnji tukajšnji časopisi pišejo pod naslovom »Die Südslaven mobilisieren« veliko o naših razmerah nasproti Lahom in izražajo med drugim mnenje, da bodo še velike prekucije, preden pridemo do stalnega miru, in da bomo imeli mi Jugoslovani še marsikateri krvavi dan, preden pridemo do svojega cilja.

Rütti—Bern, 25. nov. 1918.

G. A.

Nov švicarska vlada.

Bern, 11. dec. (Lj. k. u.) Švicarski brzojavni urad poroča: Skupni zvezni svet je izvolil za švicarskega zveznega predsednika za leto 1919 zveznega svetnika Gustava Adorja (Ženeva) za podpredsednika zveznega svetnika Motto (Tessin) in za zveznega kancelarja dosedanjega podkancelarja Steigerja.

Pogajanja v Ljubljani.

Včeraj so se vršila posvetovanja o posameznih točkah dogovora, sklenjenega 7. novembra t. l. pri štajerski deželni vladi v Gradcu. Z ozirom na novi položaj, ki je nastal vsled zadnjih dogodkov, so točke dogovora v medsebojnem sporazumu izpremenili. Priznavajoč potrebo, da se vrši železniški promet v nemško-avstrijski republiki kolikor mogoče nemoteno, se je slovenska Narodna vlada izjavila načeloma pripravljeno, dobavljati za železniško obratovanje toliko premoga, kolikor ga bo le mogla oddajati, ne da bi to škodovalo industrijskim podjetjem tolikanj, da bi ta omejitev obratov povzročila brezposelnost.

Začasno je bil sprejet predlog dr. Wutteja, da prevzame Jugoslavija dobavo premoga za kurilnice južne železnice do vštetega Mürzzuschlaga. Po tem predlogu naj bi Jugoslavija dobavljala ves premog za vse kurilnice južne železnice na progi Maribor—Mürzzuschlag, za kurilnico v Mürzzuschlagu pa samo polovico. — Ko je bila v principu zagotovljena podlaga za nadaljno obratovanje, so prešli na posvetovanje o drugih točkah gospodarskega in pravnega dogovora. — Koncem dopoldanske seje je izjavil predsednik koroške deželne skupščine, dr. Rihard Strobl, v imenu koroške vlade to-le: »Zastopniki koroške vlade obžalujejo, da so se prekinila pogajanja o določitvi upravnih mej, ker so pri razpravi po svojem poverjenju dokazali največjo pripravljenost, da bi dosegli za preprečenje krvoprelitja obema strankama primeren, koristen sklep. Ker se nadaljnje, povsem gospodarske razprave po svojem programu tičejo vse države, prepuščajo zastopniki koroške vlade bodoča pogajanja zastopnikom vlade nemško-avstrijske republike ter prosijo potrebnih listin za odpotovanje.« Zaprošene listine so jim bile izdane, nakar so zastopniki Koroške popoldne odpotovali. — Seja, ki se je ob devetih zjutraj pričela in ob pol eni popoldne prekinila, se je ob treh popoldne zopet nadaljevala in bo trajala, dokler se ne izvrši obravnava vseh točk.

V popoldanski seji so se vršila pogajanja o vzdrževanju prehajalnega železniškega prometa ter o omogočitvi prevoza iz čehoslovaške republike skozi nemško-avstrijsko ozemlje v Jugoslavijo. Tekom popoldanskega in večernega razgovora sta se stranki izdatno približali in pozno ponoči je bil v vseh točkah dosežen popoln sporazum. Ako ga odobrita obojni osrednji vladi, stopi dogovor 15. t. m. v moč in se v rednem železniškem prometu takoj začne izmena blaga. Da se čim prej vpostavi redno obratovanje južne železnice tudi na progi Maribor—Gradec, se danes uvedejo pogajanja s stavkujočimi železničarji. Ko bo dogovor, ki ga ta in ona stranka lahko odpove z rokom 14 dni, pri pristojnih vladah odobren, se v celoti objavi v obojnih uradnih listih. — Predsednik konference, poverjenik dr. Karel Triller, je pogajanja opolnoči proglasil za končana in poverjenik za notranje stvari dr. Janko Brejc je udeležnikom izrazil zahvalo za marljivo vztrajnost in uspešno delo. Razstanek se je izvršil v povsem prijateljski obliki. Zastopniki nemško-avstrijskih državnih uradov ter štajerske deželne vlade so Ljubljano ostavili danes zjutraj. Po progi severno od Maribora, na kateri železničarji stavkajo, jih je do Gradca odpeljal posebni vlak, ki jim ga je Narodna vlada SHS rade volje dala na razpolago.

Gozdarska akademija v Zagrebu.

Načelstvo učiteljskega zbora gozdarske akademije v Zagrebu nam piše 8. t. m.:

Mnogi slovenski mladeniči se obračajo na načelstvo te akademije s prošnjo za informacije glede pogojev za vpis na to akademijo, potem glede šolnine, glede značaja akademije kot šole in glede bodočega stališča njenih absolventov. Nekateri teh mladeničev zahtevajo tudi prospekt te akademije oziroma akademične predpise zagrebškega vseučilišča.

Podpisano načelstvo se jako raduje, da je med slovensko mladino interes za gozdarsko akademijo v Zagrebu tako narastel ter obžaluje, da niti enemu prosilcu ne more več postreči s prospektom oziroma z akademičnimi predpisi, ker jih sploh nima več na razpolago. Pač pa hoče tem potem informirati vse gospode interesente o vsem, kar tiče te gozdarske akademije.

Svrha zagrebške gozdarske akademije je, da pripravlja abiturjente srednjih šol za vstop v državno gozdarsko službo. Gozdarska šola je torej visoka šola in je kot taka oprta na modroslovno fakulteto zagrebškega vseučilišča. Po tem spadajo slušatelji gozdarstva med vseučiliške slušatelje in imajo popolnoma enake pravice in dolžnosti kakor tudi vsi drugi redni vseučiliški slušatelji.. V gozdarsko akademijo se morejo zato vpisati samo tiste osebe, ki imajo popolno kvalifikacijo za vpis na vseučilišče, t. j. gimnazijsko ali realčno maturo. Abiturienti drugih srednjih šol se na gozdarsko akademijo ne morejo vpisati. Sprejemni izpit ni predpisan. Vpisnina znaša 10 K, šolnina 100 K za semester toda abiturienti z dobrim zrelostnim izpričevalom morejo biti šolnine oproščeni. To velja za Slovence ravno tako tudi za Hrvate in Srbe. Študij na gozdarski akademiji traja 4 leta (8 semestrov).

V prvem semestru se predavajo naslednji predmeti:

1. Matematika, I. del (4 ure predavanj in 3 ure vaje);
2. deskriptivna geometrija, I. del (3 ure predavanj);
3. konstruktivno risanje, I. del (4 ure vaje);
4. tehnično risanje, I. del (4 ure vaje);
5. mineralogija in petrografija (3 ure predavanj in 2 uri vaje);
6. anorganska kemija (4 ure predavanj in 5 ur vaje);
7. fizika (3 ure predavanj);
8. narodno gospodarstvo in finančna znanost (4 ure predavanj);
9. uradno in zasebno pravo, I. del (2 uri predavanj).

Koncem vsakega semestra se polaga izpit iz vseh predmetov — takozvani semestralni

izpit. Izvzeti so le tisti predmeti, za katere so predpisane samo vaje brez predavanj.

V prvem in drugem letu se poslušajo takozvani temeljni in pripravljalni predmeti (matematično-prirodoslovni in pravni predmeti), v tretjem in četrtem (deloma tudi že v drugem) letu pa gozdarsko-inženerski predmeti, ki naj slušatelje pripravijo za racionalno vodstvo gozdarskega gospodarstva v državnih in tem sličnih gozdih.

Absolventi gozdarske akademije imajo v državni gozdarski službi vse pravice, ki jih imajo drugi vseučiliščni oziroma visokošolski absolventi v raznih panogah državne uprave. Po dovršitvi gozdarske akademije se mora vsakdor podvreči dveletni gozdarski praksi, nakar položi takozvani praktični državni izpit. Po tem izpitu pride vsak takoj v X. činovni razred, najvišji čin pa, ki ga more absolvent gozdarske akademije v državni gozdarski službi doseči, je V. činovni razred (čin ministerialnega svetnika).

Kdor se želi vpisati na gozdarsko akademijo, mora osebno priti k dekanu modroslovne fakultete in mu izročiti zrelostno izpričevalo in svoj lastnoročno spisani in podpisani nacionale v dveh izvodih, kakor tudi popolnoma izpolnjen indeks predavanj. Indeks in tiskovine za nacionale se dobivajo pri vseučiliščnem vratarju. Istočasno naj vsak sestavi in opremi s potrebnimi prilogami prošnjo za oprostitev od šolnine in to prošnjo osebno izroči načelstvu gozdarske akademije.

Zaradi sedanjih izrednih razmer, v katerih se nahaja naša domovina po razpadu avstroogrske monarhije, se to leto dovoljuje vpis na vseučilišče in gozdarsko akademijo vse do 9. januarja 1919. Po tem roku se noben vpis ne bo več dovolil.

Dr. Levaković l. r., t. č. načelnik.

Politične novice.

\+ **Iz Kranja.** Shod »Kmečke zveze za kranjski okraj« je bil zadnji ponedeljek prav dobro obiskan. Govorili so: Ivan Podlesnik, ki je posebno poudaril, da se mora uradništvo približati kmetu, in žel burno pohvalo. Dekan Anton Koblar je pojasnil splošni politični položaj in priporočal delo za Jugoslavijo. Predsednik shoda Iv. Brodar je kazal na zadružništvo kot glavno oporo kmečkega stanu in Ivan Jalen je dodal še nekaj čvrstih besedi o osnovi kmetijskih zadrug. Shod se je zvršil v splošno zadovoljstvo in soglasno se je sprejela nastopna resolucija: Zborovalci Kmečke zveze za kranjski okraj, zbrani na shodu dne 9. decembra 1918 v Kranju, z veseljem pozdravljajo zedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v enotni državi Jugoslaviji in so pripravljeni z vsemi močmi podpirati bodočo vlado, od katere pričakujejo, da bo krepko pospeševala

\+ **Koroško nemško-demokratično društvo** so osnovali dne 2. t. m. v Celovcu. V novem društvu so združena dosedanji nemški »Volksverein«, vsenemško društvo in društvo »Deutsche Einheit« v Beljaku, ki opusté svoje posebne organizacije. S tem je združeno nemško svobodomiselno meščanstvo, kateremu se pa tesno pridružuje še ženstvo in koroški »Bauernbund«.

Dnevne novice.

— **Položnice** dunajske poštne hranilnice smo priložili danes vsem cenj. naročnikom, izvzemši onim na Hrvatskem in v Slavoniji oziroma v Bosni in Hercegovini, ki prejmo posebne položnice. Posluži naj se te položnice nemudoma vsak za obnovitev naročnine na »Slovenca« za daljšo ali krajšo dobo prihodnjega leta, ker po novem letu bržkone ne bodo več mogoča plačila po teh položnicah. Porabijo naj se izključno samo za naročnino na »Slovenca«; za vse drugo, posebno za darove itd., naj porabljajo poštne nakaznice z natančno označbo namena pošiljatve. — **Naročnina** znaša od 1. januarja 1919 dalje: po pošti celoletno 60 K, polletno 30 K, četrtletno 15 K, mesečno 5 K 50 vin.; v Ljubljani na dom: celoletno 58 K, polletno 29 K, četrtletno 15 K, mesečno 5 K.

— **Izjava.** Jugoslovanski častniški zbor II. vojnega okrožja v Ljubljani v svesti si svoje odgovornosti narodu in armadi je sklenil, da se preiščejo v sporazumu s poverjenikom za Narodno obrambo in poveljstvom II. vojnega okrožja vsi slučaji, v katerih so se častniki naše armade pregrešili zoper jugoslovansko ljudstvo bodisi, da so ga samopašno zatajili ali namenoma žalili, bodisi da so iz sebičnih namenov preko vojaških predpisov ali proti mednarodnemu pravu zakrivili na našem ljudstvu zedinjene Jugoslavije dejanja umora, ropa, ali kakršnegakoli že nasilstva in samovoljne krivičnosti. V ta namen se je sestavilo posebno častniško sodišče, ki uživa zaupanje vsega častniškega zbora. Temu sodišču je treba predložiti čimprej na naslov II. vojnega okrožja v Ljubljani obtožbe in dokazilni material za vse zgoraj navedene slučaje, toda ne anonimno, temveč s polnim imenom ter naslovom. Jugoslovanski častniški zbor smatra v teh resnih časih, v katerih se danes nahaja naša domovina, za neobhodno potrebno, da se vsi častniki z duhom in srcem posvete službi obrambe jugoslovanske domovine. Ker je namen, ki so ga zasledovali naši dosedanji sestanki, dosežen, opustimo zanaprej vse sestanke in zborovanja. — V Ljubljani, dne 10. grudna 1918. — Jugoslovanski častniški zbor II. vojnega okrožja v Ljubljani.

— **Slovansko bogoslužje.** Zanimiv pouk o vzhodnem slovanskem bogoslužju z mnogimi lepimi molitvami se nahaja v »Apostolskem molitveniku«. Dobiva se v Katoliški Bukvarni in v prodajalni Kat. tisk. društva (prej Ničman) v Ljubljani.

— **Visokošolci** se pozivljajo, da se čimprej vpišejo na zagrebškem vseučilišču in se takoj prijavijo poverjeništvu za uk in bogočastje, da bo vedelo približno, za koliko dijakov treba preskrbeti hrano in stanovanje. Visokošolci se opozarjajo, da ni glede nadaljnih študij na zagrebškem vseučilišču nobenih ovir, samo medicinci 4—8 tečaja in na tehniki ne morejo tam študirati.

— **Proslava narodnega praznika v Trižiču.** Krajevni odbor S. L. S. priredi v nedeljo dne 15. t. m. ob 5. uri popoldne v veliki dvorani Našega doma večje slavlje povodom narodnega ujedinjenja. Na sporedu je slavnostni govor, deklamacije, nekaj godbenih točk, petje, kupleti, šaljiva pošta, predstava, ki jo proizvaja dekliška Marijina družba. Vstopnina 60 vin. Ker je čisti dobiček namenjen za narodni davek, se preplačila hvaležno sprejemajo.

— **Živinozdravniška visoka šola na Dunaju.** Na pritisk visokošolcev je prepovedal rektor živinozdravniške visoke šole na Dunaju vsem slušateljem nenemške narodnosti obisk predavanj na tej šoli. Društvo slovenskih živinozdravnikov je po t. č. predsedniku gosp. višjem živinozdravniškem nadzorniku Paulinu poslalo protest ter zahtevalo od rektorata takojšnji preklic te prepovedi. V protestu se je navedlo, da je bila živinozdravniška visoka šola na Dunaju ustanovljena in oskrbovana z davčnimi prispevki vseh dežela bivše avstroogrske monarhije, da je torej ta šola akademiški mladini vseh narodov bivše Avstrije domovje.

— **Postopanje tržaških časnikarjev proti slovenskim kolegom.** Odbor tržaškega mednarodnega časnikarskega društva, v katerem imajo seveda Italijani pretežno večino, je izključil nekaj slovenskih članov, češ da so sedaj nezaposleni in da ne morejo biti več člani, ker ne izvršujejo svojega poklica. Izključil je tudi nekega nemškega časnikarja, ker je bil po ustavitvi nemškega dnevnika brez službe. Ostalo pa je v društvu nekaj italijanskih članov, dasi sta prenehala izhajati lista, čigar uredniki so bili prej. To postopanje Italijanov je tem manj razumljivo, ker je predsednik društva socialist, ki se je do zasedenja Trsta po Italijanih vedno potegoval za svoje kolege brez razlike narodnosti.

— **Učiteljem in učiteljicam** ljudskih, meščanskih, srednjih in navtiških šol ter moških in ženskih učiteljišč, ki so nastavljeni na javnih šolah in zavodih ozemlja, zasedenega od Italijanov in ki prebivajo izven demarkacijske črte, tako da ne morejo dobivati svojih službenih prejemkov niti po pošti, niti od davkarij, bo Narodna vlada, oddelek za uk in bogočastje, izplačevala njihove službene prejemke oziroma primerne podpore na račun teh prejemkov, po sledečih načelih:1. Učitelji in učiteljice ljudskih in meščanskih šol iz kranjskih šolskih okrajev naj se zglase s svojim naslovom in potrdilom županstva, da res v dotični občini bivajo, osebno ali pismeno pri deželnem knjigovodstvu v Ljubljani. Navedejo naj tudi, kdaj so zadnjič prejeli svojo plačo. Deželno knjigovodstvo jim bo redno izplačevalo službene prejemke, dokler se njihove službene razmere ne izpremene ali se ne povrnejo v službovanje v šolski kraj, ki spada v upravno ozemlje višjega šolskega sveta v Ljubljani. 2. Učiteljstvo vseh vrst z Goriškega in Trsta, nadalje učiteljstvo realke v Idriji pa naj se javi osebno ali pismeno višjemu šolskemu svetu v Ljubljani. Navesti mora natančno ime, sedanji naslov, službeni značaj, prejemke (plača, aktivitetna doklada, stanarinska odškodnina, draginjska, osebna doklada v letnem znesku in v mesečnem, ki je bil zadnjič izplačan). Tudi se morajo izkazati s službenimi dokumenti ali zanesljivimi, v Ljubljani poznanimi pričami. Višji šolski svet bo takim osebam najprej nakazal podporo v približnem znesku trimesečnih službenih prejemkov. Poverjenik: Dr. Verstovšek.

— **Življenjske razmere** na Koroškem, posebno kar se tiče beljaške okolice, se dokaj razlikujejo od naših. Tamošnji kmetje neproduktivnim slojem precej radi pomagajo in še niso predragi. Mleko na primer se dobi ponekod celo po 52 vin. liter. Bežečega vojaštva je šlo tam skozi baje mnogo več kot tukaj, in so si ljudje nabrali od vojakov toliko, da imajo za dlje časa dovolj. Moka, zabela, sir, kava, sladkor, rozini, rožiči, rum, čaj, živina, prešiči, kuretina, konji, obleka in perilo, obuvalo, vprega, vozovi in mnogo drugega materijala so nabrali. Celo s Kranjskega so prišli ljudje po razni materijal. V Beljaku je pač, kakor po mestih sploh. Kruh je nekoliko okusnejši in tudi mesnina je bila ta čas cenejša. Zaplenjeni materijal so oblasti prodajale po nizkih cenah. Čaj na primer 1 kilogram 7 do 8 K, rum liter po 3 K. Če imajo tudi dovolj sladkorja, bodo lahko pili dober čaj. Tamošnji nemškutarji so se jeli po malem že udajati v usodo Jugoslavije, skrbi jih le, če bodo smeli nemško govoriti. Na to dobivajo odgovore, da lahko noč in dan nepretrgano, toda odvisno bo le od tega, kaj bodo govorili.

— **Misijonski koledar.** Vsled prekinjenega tovornega prometa se koledar ni mogel dosti za časa razposlati. Zato je tudi razpečavanje bolj težavno. Da bo agitacija olajšana, se zniža cena koledarju na 2 kroni. Dasi bo pri tem nekoliko materijalne škode, bo pa izdaji na korist. Radovoljna preplačila se seveda hvaležno sprejemajo. Vsem požrtvovalnim posredovalcem in agitatorjem za dobro stvar iskrena zahvala. — Misijonska zveza.

— **Za obrtno šolstvo** veljajo glede praznovanja ujedinjenja države SHS s Srbijo v obče iste določbe, kakršne je izdalo poverjeništvo za uk in bogočastje za njemu podrejene šole. Na državni obrtni šoli v Ljubljani in na obrtnih strokovnih šolah v območju Narodne vlade SHS je 14. december šole prost dan, na obrtnih nadaljevalnih šolah pa 15. december (nedelja).

— **Zveza jugoslovanskih železničarjev.** Osrednji odbor je preložil svoje poslovanje v Ljubljano ter sklicuje za nedeljo 15. t. m. izredni občni zbor, ki se bo vršil v dvorani mestnega doma ob 2. popoldne. Dnevni red: 1. Poročilo o položaju. 2. Volitev novega osrednjega dbora. 3. Naše stališče napram socialnim demokratom. 4. Slučajnosti. Ako bi občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor, ki je sklepčen v vsakem slučaju. Istega dne se vrši ob 9. dopoldne v podružničnih prostorih v Narodnem domu zborovanje delegatov. Ker je občni zbor zelo nujen, prosimo podružnice, da ukrenejo vse potrebno, da bo na zboru zastopano vse članstvo. Stvarni predlogi podružnice, predloženi na občnem zboru, se bodo že istotam obravnavali. Osrednji odbor.

— **Rekvirirani zvonovi.** Škofijski ordinariat nam je sporočil sledeče: Po naredbi prehodnega gospodarskega urada Narodne vlade SHS je dovoljeno iskanje rekviriranih zvonov v ozemlju, ki je v območju Narodne vlade SHS. Zato se more zasebno iskanje zvonov vršiti le na tem ozemlju, ne pa v Nemški Avstriji, n. pr. v Lebringu, na Dunaju itd., kjer se nahaja večina odvzetih zvonov, v kolikor so še ohranjeni. V tem oziru je treba še posebnega dogovora med vladami. Pripominja se, da ima ravnatelj prof. dr. Mantuani že nalog in dovoljenje, da obišče in pregleda dotična skladišča, ali in katere zvonove naših cerkva še hranijo. Cerkvena predstojništva naj torej počakajo, da se sestavijo seznami in izvrše drugi potrebni koraki, nakar se bo pravočasno naznanilo nadaljnje ravnanje glede pridobitve oddanih zvonov.

— **Za mirovno konferenco** nujno rabimo obilo točnega gradiva o razkršju avstrijske misli in čuvstvovanja na fronti in v zaledju. **Kako smo mi sami delovali v tem smislu, s katerimi sredstvi in s kakšnim uspehom tu in tam? Kratki, točni podatki naj se prav takoj brez odloga pošljejo na Narodni svet v Ljubljani. Pod naslovom naj se pristavi ime dr. Jež.**

— **Ustanovitev poštnega sveta.** Napovedani shod za 14. t. m. se ne vrši. Vršil se bo pozneje. Kdaj, se bo objavilo pravočasno. — Pripravljalni odbor.

— **Junaštva nemške soldateske.** Iz Celovca: Nemški Korošci so si s pomočjo svoje deželne vlade osnovali narodno obrano (Volkswehr), ki se odlikuje zlasti s tem, da noče poznati discipline ter po mnogih krajih nastopa zelo oblastno in nasilno nasproti civilnemu prebivalstvu. Zato so prisiljeni te straže deloma zopet odstavljati. V Beljaku se je to zgodilo minulo soboto in bi imeli brambovci oddati svoje konje. Ko so orožniki to zahtevali, so se brambovci kratkomalo ustavili in zahtevali, naj se jim konji prepuste zastonj ali po 50 K za komad. Da dajo svoji zahtevi potrebnega poudarka, so postavili na cerkvenem trgu strojnice in grozili z najhujšim. Konečno so jim res prepustili konje po 100 K. — V Špitalu ob Dravi sta dne 2. decembra ustrelila dva »rdeča gardista« orožnika A. Riegler in A. Holzapfel, ko sta ju hotela prijeti. Rdeča gardista sta bila člana tamošnje narodne straže. — V gostilni Iz. Podrečnika v Celovcu je dne 2. decembra začel močno razgrajati vojak Ant. Šerling in ko ga je gostilničar svaril, ga je ogrožal z bajonetom. Podrečnik je nato streljal s samokresom in vojaka težko ranil.

— **Ponesrečila** sta se 10. decembra t. l. ob pol 12. uri ponoči v jami I. vzhodnega okrožja trboveljskega rudnika inžener Franta Vratni 32 let star, in paznik Franc Vrhovnik, star 48 let. Zastrupili so ju dušljivi plini. Paznik Vrhovnik zapušča ženo in dva nepreskrbljena otroka.

— **Na begu.** Nemški odvetnik dr. Gustav Delpin se preseli iz Ormoža v Ljubno, dr. Siegfried Janeschitz iz Slov. Bistrice v Gradec, dr. Maks Kiesewetter iz Slov. Gradca v Weiz. — Minila jim je zlata doba, ko jim je zlasti slovenski kmet bil dobra molzna krava.

Ljubljanske novice.

lj † **Ivan Cankar.** Pogreb pisatelja Ivana Cankarja se vrši jutri, v petek, dne 13. decembra ob 3. uri popoldne iz Narodnega doma, kjer bo truplo razpoloženo, na pokopališče k Sv. Križu. Pogrebne stroške plača Narodna vlada SHS v Ljubljani.

lj **Zveza Orlov** se po zastopstvu udeleži pogreba umrlega pisatelja Ivana Cankarja, ki bo v petek, dne 13. t. m. ob 3. uri popoldne iz Narodnega doma. Zbirališče Orlov ob četrt na 3 pred hotelom »Union«.

lj **Glasbena Matica.** Pevci se uljudno vabijo, da se udeleže danes ob 8. uri skušnje za nagrobnico pisatelju Ivanu Cankarju. Odbor.

lj **Umrla je** sinoči po kratki bolezni g. upravnemu uradniku »Slovenca« Schillerju hčerka Milica. Družini naše sožalje!

lj **Književni svet K. T. D.** bo imel sejo v petek, 13. t. m. ob pol 6. uri popoldne v posvetovalnici Katoliške Tiskarne, I. nadstr. Vabljeni so vsi gospodje.

lj **Odbor in umetniška komisija »Narodne galerije«** vabi k seji v petek, dne 13. t. m. ob 6. uri zvečer na mestnem magistratu ljubljanskem. Gre za predloge Narodni vladi glede pridobitve umetnin avstrijske države. Zadeva je največje kulturne važnosti.

lj **Ljubljanski občinski svet** bo imel v soboto 14. t. m. ob 11. uri dopoldne svečanostno sejo.

lj **Nov tednik v Ljubljani.** Kakor čujemo, bodo pričeli v kratkem izdajati v Šusteršičevi tiskarni tednik za slovenske podčastnike.

lj **Slovenski šahovski klub v Ljubljani** vabi svoje člane in vse prijatelje šaha na nujni sestanek, ki se bo vršil v petek ob pol 9. uri zvečer v prostorih restavracije v narodnem domu. Pridite vsi!

lj **Umrli** so v Ljubljani: Rudolf Reja, učitelj, 32 let. — Ivan Kump, sin posestnice, 6 let. — Helena Erbežnik, občinska uboga, 75 let. — Josi pKodran, železniški poduradnik, 36 let. — Marija Stuchly, zasebnica, 84 let. — Marija Potočar, kuharica, 73 let. — Jera Jakopič, kočarjeva hči, 31 let. — Ivana Vanič, občinska uboga, 73 let. — Marjeta Krašna, kočarjeva žena, 57 let. — Silverij Kržišnik, restavraterjev sin, 7 mescev. — Frančiška Repnik, kontoristinja, 23 let. — Marija Simšič, hči hotelskega sluge, 3 leta. — Peter Gregorič, železn. zavirač, 32 let. — Neža Slana, zasebnica, 81 let. — Dr. Rudolf Palčič, poštni koncipist, 29 let. — Mirko Gril, bivši dijak, hiralec 24 let. — Amalija Gerden, žena cerkvenika, 67 let. — Friderik Dörflinger, vojak, 18 let. — Jakob Levičnik, dninar, 60 let. — Antonija Ložar, pisarniška pomočnica južne železnice, 18 let. — Ivan Švigelj, trgovec in posestnik, 33 let. — Ivan Petročnik, kurjač v pokoju, 67 let. — Ana Lenič, rejenka, 1 mesec. — Marija Jager, ščetarjeva vdova, 86 let. — Josipina Medič, vdova finančnega rešpicijenta, 66 let. — Josip Primc, posestnikov sin, 34 let. — Marija Pirc, mestna uboga, 74 let. — Vinko Pungarter, mestni ubogi, 68 let.

lj **Reševalno društvo iz ljubljanskega blata** se snuje v naši prestolnici. Ljubljansko občinstvo bo to idejo gotovo z veseljem pozdravilo. Kajti potreba je očividna, kričeča. Kdor ima namreč opraviti na primer v Wolfovi ulici, Kopitarjevi, Komenskega, Gradišču in drugod, ta je očividno v nevarnosti, da utone, kakor je potonilo 90.000 ruskih vojakov v mazurskih jezerih. To torej tako aktualno in človekoljubno društvo, ki bo imelo brez dvoma mnogo članov in mnogo dela, je iz srca pozdraviti.

Vestnik S. K. S. Z.

* **Šentpeterski Orel v Ljubljani** je imel svoj občni zbor preteklo sredo; udeležba je pokazala, da je orlovska misel tudi v Ljubljani tako močna, da lahko kljubuje viharju, ki gre po našem mestu. Novih 60 fantov je znova priglasilo svoj pristop. Telovadba se vrši ob petkih in sobotah ob pol 8. uri zvečer v telovadnici realne gimnazije, telovadba naraščaja ob nedeljah od 10. do 12. ure dopoldne, fantovski večeri ob sredah ob pol 8. uri zvečer. Predsednikom je bil izvoljen brat Lud. Tomažič, podpredsednikom brat Jos. Pirc, tajnikom brat Stegel, načelnikom brat Pavel Kržan, podnačelnikom brat cand. med. Ivo Pirc, ki bo obenem vodil telovadbo naraščaja. Delo posvetimo naši novi domovini.

* **Trebnje. Orel.** V nedeljo, dne 8. nov., je imel tukajšnji Orel svoj občni zbor. Po poročilu zastopnika Zveze Orlov br. Fr. Pirca, ki se je dotaknil tudi vprašanja o medsebojnem razmerju Sokolov in Orlov, se je razvnela živahna debata, katere se je udeležil zastopnik Sokolov, domača kaplana gg. Stupica in Gabrovšek, ki sta očrtala načela Orla in Sokola, nakar se je odobrilo stališče Zveze Orlov, pojasnjeno v »Slovencu« z dne 6. nov. 1918, s prošnjo za priporočitev razbistritve medsebojnega razmerja. Fantje hočejo jasnosti: če vztraja Sokolska zveza pri svobodomiselstvu, ni mogoča nikaka združitev, temveč le nadaljnji obstoj obeh organizacij, tekmovanje le v delu, izobrazbi fantov, ne pa v surovosti in medsebojnih napadih. Na občnem zboru je bil izvoljen novi odbor s predsednikom br. kaplanom Stupica in načelnikom br. Ratajc; imena drugih odbornikov nam jamčijo za uspešen razvoj odseka. Odsek je osnoval že tudi pevski zbor, prične s fantovskimi večeri, s telovadbo članov in naraščaja. Največ težkoč dela odseku, da nima primernih prostorov, in tudi v tem oziru so fantje sklenili, da bodo delali na to, da dobe naše organizacije v Trebnjem društveni dom. — Kruta vojna je iztrgala iz vrst Orla 12 članov, najmarljivejših delavcev, med njimi okr. načelnika br. Zupančiča. Odsek priredi za padle brate sv. mašo-zadušnico v ponedeljek, dne 16. novembra, ob 7. uri zjutraj, po sveti maši se pa sestanejo zastopniki še drugih odsekov trebanjskega okrožja, kakor Št. Rupert, Št. Janž, Dobrniče, Trebeljevo. Na Mirni se osnuje nov odsek v nedeljo. — Orel vstaja! Ni nas strah! Fantje na plan!

* **Vič. Orel.** Pretekli teden se je vršil sestanek za poživljenje odseka Orla. Udeležba od strani fantov je pokazala, da orlovska misel še ni izumrla, temveč da živi še močno. Dne 11. t. m. je imel občni zbor.

* **Moste. Orel.** Pregnali smo mrtvilo, ki je vladalo skozi štiri leta pri nas. Že prvi sestanek je pokazal zanimanje fantov za orlovsko organizacijo. Led je prebit, s pogumom naprej! V nedeljo, 15. t. m., ob pol štirih popoldne v društvenem domu občni zbor Orla in društva.

* **Izobraževalno društvo v Šmartnu pri Litiji** priredi na narodni praznik dne 15. t. m. v Društvenem domu slavnost s petjem, deklamacijami živo sliko in primernim govorom. Začetek ob pol 3. uri popoldne.

Aprovizacija.

a **Gg. krušni komisarji** se prosijo, da prinesejo v četrtek in petek s seboj k krušni komisiji škarje radi zarez v maščobne karte.

a **Meso** se bo prodajalo samo v petek, ne pa v soboto.

a **Razdelitev sukanca med obrtnike in domače šivilje v sodnem okraju ljubljanska okolica.** Krojači in krojačice (z obrtnim listom) ter domače šivilje (brez obrtnega lista) iz sodnega okraja ljubljanska okolica, ki si hočejo kupiti sukanec, preskrbljen po trgovski in obrtniški zbornici, naj se zglase zaradi nakaznic v pisarni krojaške zadruge, Gosposka ulica št. 5, pritličje, od 8. do 12. ure dopoldne. Obrtnikom se je izpazati pri zadrugi z obrtnim listom, domačim šiviljam pa, ki so bile svojčas pri pristojnem županstvu sprejete v seznam domačih šivilj, s potrdilom pristojnega županstva glede identičnosti, nakar se jim bo šele izdala nakaznica. Izdava se prične v petek, dne 13. decembra 1918. Nakaznice veljajo do vštetega 15. januarja 1919. **S tem dnem se prodaja zaključi in pravica za nakup zapade vsem, ki je v tem času niso porabili.**

a **Špeh za I. okraj.** Stranke I. okraja prejmejo špeh na zelena nakazila za krompir v petek, dne 13. t. m., na Poljanski cesti št. 15. Določen je ta-le red: od 8. do 9. ure št. 1 do 200, od 9. do 10. ure št. 201 do 400, od 10. do 11. ure št. 401 do 600, popoldne od 2. do 3. ure št. 601 do 800, od 3. do 4. ure št. 801 do 1000, od 4. do 5. ure št. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 30 dkg špeha, kilogram stane 30 K.

a **Meso za gostilničarje in zavode** bode oddajala mestna aprovizacija v petek, dne 13. t. m. od 1. do 3. ure popoldne v cerkvi sv. Jožefa.

a **Meso na rdeče izkaznice B.** Stranke z rdečimi izkaznicami B prejmejo goveje meso v petek, dne 13. t. m. in v soboto, dne 14. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta-le red: V petek, dne 13. t. m. popoldne od 3. do pol 4. ure štev. 1 do 200, od pol 4. do 4. ure štev. 201 do 400, od 4. do pol 5. ure štev. 401 do 600, od pol 5. do 5. ure štev. 601 do 800. V soboto, dne 14. t. m. od 7. do pol 8. ure štev. 801 do 1000, od pol 8. do 8. ure štev. 1001 do 1200, od 8. do pol 9. ure štev. 1201 do 1400, od pol 9. do 9. ure štev. 1401 do 1600, od 9. do pol 10. ure štev. 1601 do 1800, od pol 10. do 10. ure štev. 1801 do 2000, od 10. do pol 11. ure štev. 2001 do 2200, od pol 11. do 11. ure štev. 2201 do 2400, od 11. do pol 12. ure štev. 2401 do konca.

a **Inozemsko meso.** Mestna aprovizacija ljubljanska bo oddajala inozemsko meso v soboto, dne 14. t. m. od 6. do pol 8. ure zjutraj v cerkvi sv. Jožefa.

a **Marmelada na rdeče izkaznice A.** Stranke z rdečimi izkaznicami, zaznamovanimi s črko A, prejmejo marmelado v petek, dne 13. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. ure štev. 1 do 170, od 9. do 10. ure štev. 171 do 340, od 10. do 11. ure štev. 341 do konca. Stranka dobi za vsako osebo četrt kilograma marmelade, kg stane 4 krone.

a **Špeh za VII., VIII. in IX. okraj.** Stranke VII., VIII. in IX. okraja prejmejo špeh na zelena nakazila za krompir v petek, dne 13. t. m. na Poljanski cesti štev. 15. Določen je tale red: VII. okraj dopoldne od 8. do 9. ure štev. 1 do 300, od 9. do 10. ure štev. 301 do 600, od 10. do 11. ure štev. 601 do konca. VIII. okraj od 2. do 3. ure popoldne štev. 1 do 3000, od 3. do 4. ure štev. 301 do konca. IX. okraj pride na vrsto od 4. do 5. ure popoldne. Stranka dobi za vsako osebo 30 dkg špeha, kilogram stane 30 kron.

Našlo se je učno izpričevalo na ime Vojteh Štravs. Dobi se v našem upravništvu.

Kolo ukradeno! V hiši na Poljanski cesti št. 15 na hodniku je bilo ukradeno moško kolo. Na polni plošči je znamka Kinta. Mirovni plašči skoro novi, sprednji sive barve, zadnji siv z rdečim pasom. Balanca zelo gori upognjena. Pred nakupom se svari. Kdor izsledi krivca, dobi nagrado 80 K. Poroča se istotam I. nadstropje ali pa pri policijskem ravnateljstvu.

Velik lokal pozir, več lokalov, pripravnih za detajlno trgovino z železnino išče v sredini mesta tvrdka **Breznik & Fritsch**, trgovina z železnino **v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17.**

7 prašičkov, lepih, po 7 tednov starih se proda. Več se poizve v **gostilni št. 8. na Laverci pri Ljubljani.**

Sodi. 7 sodov po 1500 litrov se proda. Ponudbe naj se pošiljajo na upravo „Slovenca" pod št. **4970.**

Delovodja za pilarno, izurjen delavec, vajen tudi v rabi elektro-motorja in drugih sem spadajočih strojev, se **išče.** Z delom se lahko prične takoj. Osebno se je zglasiti na **Sv. Martina cesti štev. 8, Ljubljana.**

Poštna aspirantinja išče **stanovanje** s hrano. Pranje perila oskrbi sama. Deloma plača tudi z živili. Ponudbe naj se pošiljajo na upravo „Slovenca" pod **»Točnost.«**

Meblovano sobo s kuhinjo išče mirna stranka brez otrok za takoj. Dopisi se prosijo na upravništvo „Slovenca" pod šifro **»J. V. 5«.**

Vino, staro, od 56 l naprej, na prodaj po ugodnih cenah. Dostavlja se tudi na dom. **J. Jelenič, Ljubljana, Stara pot 1.**

Motorno kolo, dobro ohranjeno in brezhibno delujoče, se proda. Več pove: **I. Rozman,** Florijanska ulica št. 24. **Ljubljana.**

Usnjat suknjič, črn ali rujav, se kupi. Ponudbe pod šifro **1000** na upravo „Slovenca".

Prodaja se po nizkih cenah na debelo: karamele, kolumbia, mentol, malisenci itd. pri **G. Darbo, Ljubljana, Mestni trg št. 13.**

Rumunski denar izdan od nemške države, kupuje **K. L. Ulica stare pravde 6,** II. nadstr. d. 4-6 pop.

Les se kupi: **smrekov in bukov** v hlodih. — Cenjene ponudbe na **Ivan Sahovec, ast. Duplica pošta Kamnik.**

Delovodja se išče za večjo tovarno vpognjenega pohištva. Prednost imajo taki, ki so v tej stroki že več let služili kot delovodje. Ponudbe pod **»Delovodja« 4986** na upravo lega lista

Lovske puške fine, cal **16** in cal **12** so naprodaj v **Šelenburgovi ulici 6 v Ljubljani.**

Služkinji, pridni, pošteni, kuhanja in kmetijstva vajeni, se iščeta za boljšo hišo v prijetnem, zdravem kraju na Gorenjskem. Ponudbe s pojasnili sprejema uprava lista pod **4937.**

Absolventinja trgovskega tečaja, vešča slovenskega in nemškega jezika v govoru in lepi pisavi, slovenske in nemške stenografije, strojepisja in vseh drugih pisarniških del išče primerne službe. Nastop takoj ali s 1. jan. Ponudbe na upravo „Slov." pod **„Absolventinja".**

Knjigovodja perfekten za **večjo tovarno usnja na Štajerskem** se išče. Ponudbe naj se pošiljajo na **poštni predal 73 Ljubljana.**

Dekle-pomagalka se sprejme za **razpošiljanje časopisa** v tiskarni ig. pl. **Kleinmayr & Fed. Bamberg.**

Absolvent trgovske šole išče primernega mesta v kaki pisarni; gre tudi izvan Ljubljane. Cenjene ponudbe pod **»Takoj«** na upravo „Slovenca".

Jabolka se kupijo ali zamenjajo z drugim specerijskim blagom ali usnjem. Ponudbe na upravništvo „Slovenca" pod šifro **»Lepa jabolka«.**

Obrat za žaganje drv se priporoča cenjenemu občinstvu ter se nahaja v **Rožni ulici 41,** II. nadstr. desno. **A. Drame.**

Hiša z vrtom in njivami je naprodaj. Interesentje izvedo naslov prodajalca pri upravi „Slovenca" pod **štev. 4994,** ako znamka za odgovor.

Proda se svinja in 6 mladičev po sedem tednov starih. — Več pri: **Fani Birtič,** Laverca pri Ljubljani.

Dva revizorja sprejme v službo **Zadružna zveza v Ljubljani.** Ponudbe z navedbo strokovnega znanja, plačilnih zahtevkov ter s kratkim opisom dosedanjega službovanja naj se pošljejo do **25. decembra t. l.**

Živinorejska zveza v Šmarci, pošta Radomlje
proda 3 vagone finega portland-cementa
za napravo jasli in tlaka v hlevih kakor tudi opeke. — Istotam se dobi **150.000 kosov zidne opeke** za pomladansko zidanje. — Proda se **večja množina** dobrih **cementnih vreč in vreč za žito** kakor tudi drugo blago za kmetovalce.

Razglednice v veliki izberi na debelo: božične, novoletne in druge **priporoča** tvrdka **Lovro Demšar,** Ljubljana, Kolodvorska ulica 35. 4725

Bonbonov raznovrstnih, vsako množino na drobno in debelo po nizkih cenah ima **naprodaj** tvrdka **Fran Medica, Ljubljana, Tržaška cesta št. 4.** Istotam se dobi več praznih **zabojev.**

Zenitna ponudba. Vsled pomanjkanja znanja se želi v svrho **ženitve** seznaniti 28 **letni trgovsko** izobražen gospod z gospodično lepega vedenja, ki bi imela veselje do trgovine. Lastnice že ustanovljenih trgovin imajo prednost. Vdove brez otrok niso izključene. Resne ponudbe, če mogoče s sliko, ki se vrne, pod šifro **»Prva Sreča 4974«** na upravo »SLOVENCA«

Vino ima v zalogi in nudi **Ivan Ogrin, vinska veletrgovina, Laverca pri Ljubljani.**

Usnjarija, dobro idoča se proda radi preselitve lastnika takoj proti plačilu v gotovini. Nahaja se v čisto slovenskem kraju Spod. Štajerske. Zraven je tudi nekaj njiv in travnik ter velik zelenjadni vrt pred hišo. Ponudbe takoj na upravo „Slovenca" pod št. **4904.**

„Splendit isolation" . V svrho razkosanja nekega velposestva v Jugoslaviji se oddajo poceni parcele. Zemlja zelo plodovita, gnojenje samo vsako tretje ali četrto leto, ugodna prilika za naseljenike. Kupcem, ki nimajo dovolj denarja, se preskrbi posojilo, za gradbo poslopja se jim odda poceni les, dokler ne zgradijo svojih domovij, se jim dajo hiše v najem. Interesenti naj se nemudoma obrnejo na upravo „Slovenca" pod **„Splendit isolation".**

Lahek koleselj, **kočijca, zapravljivec** ali **gik** za manjšega konja **se kupi.** Ponudbe pod **»Dobro ohranjene.«** na upravo „Slovenca".

Postrežnica za par popoldanskih ur se **išče.** Naslov se izve pri upravi Slovenca pod številko **5014.**

Hlapca in služkinjo, ki bi bila poštena in pridna, **iščem** za nastop ob Novem letu. Plača po dogovoru. Ponudbe na: **F. Rebolj,** trgovec, **Krka,** Dolenjsko.

Graščina se proda. Pismene ponudbe pod šifro **„Graščina"** na upravništvo „SLOVENCA".

Šivalne stroje, **sukanec, prazne vreče, landauer,** okolu tri vagone hrastovih, orehovih in jesenovih **plohov** proda **L. Rebolj v Kranju.**

Gostilna ali restavracija v Ljubljani se vzame v najem. Ponudbe naj se izvolijo poslati na upravo Slovenca pod šifro **‚Gostilna'.**

Trgovec, soliden in marljiv, želi stalno nameščenje v solidni mešani ali železninski trgovini kot **poslovodja, skladiščar** ali kaj sličnega. Pisma se prosijo na upravo Slovenca pod št. **5012**

Bukovo oglje se prodaja vsak dan pop. od 1—4 ure pri **gostilni Kramar,** na dvorišču, **Glince.** Cena 95 v. za kg. Prodaja tvrdka **A. KUŠLAN, Ljubljana, Karlovška cesta št. 15.** Ponudim **milo za pranje, milo „Dob". cikorijo, čaj, padriko, sveče, kisovo kislino,** razne **esence, vermut-vino, sladko, sadni mošt.** Proda se tudi nad 100 hektolitrov **hrastovih sodov.** 5023

Absolvent trgovske Mahrove šole z dobrimi spričevali **išče** primerne službe. Izvežban je tudi v strojepisju in stenografiji. Cenjene ponudbe na upravo „Slovenca" pod **„Bodočnost 1919".**

Metle

izradjuje na veliko i malo

„Pučka radiona"

ZAGREB, GOLJAK broj 2.

Telefon: **18-28.**

Služba zdravnika-ortopeda

na invalidnem oddelku (državna obrtna šola) razpisuje **komisija za preskrbo vračujočih se vojnikov.** Nastop čimpreje. Prijave na komisijo (Turjaški trg 4, I.) 4790

Najboljši naravni nadomestek za

sladkor je pristni trčan med

z lipovim in drugim čajem veleizborno sredstvo proti »španski«. Razpošilja ga v posodah à 5 kg

VIKTOR VOKAČ, čebelarsko podjetje **Dvor,** Kranjsko.

Mast, salami in suho meso

ter drugo suhomesno blago pošilja nad 5 kg **J. GIGOVIĆ, Nova Gradiška, Slavonija.** Denar naprej ali 50% naplačila.

ŠERPE svilnate (sanžan) **RUTE** volnene in žametaste od 40 K dalje najprimernejša

darila za božič in novo leto

Volneno blago za ženske obleke in bluze, kamrik za predpasnike

Ni papirnato, ampak pravo blago!

Manufakturna in konfekcijska trgovina **S. Kosér,** Ljubljana, Kolodvor. ul. 24.

Miši, podgane,

stenice, ščurki.

Izumljevanje in razpošiljatev preizkuš. radikalno učinkujočega uničevalnega sredstva, za katero dohajajo vsak dan zahvalna pisma. Za **podgane in miši** K 2.—; za **ščurke** K 5.—; tinktura za **stenice** K 2.—; posebno močna tinktura **za stenice** K 5.—; uničevalec **moljev** K 2.—; prašek proti **mrčesom** 2 in 4 K; tinktura proti **ušem** pri **ljudeh** K 3.—; mazilo za **uši** pri **živini** K 2.—; prašek za **uši** v **oblekí** in **perilu** K 2.—; tinktura za **bolhe** pri **psih** K 1.50; tinktura proti **mrčesu** na **sadju** in **zelenjadi** (uničev. rastlin) K 3.—. — Pošilja po povzetju Zavod za pokončevanje mrčesa 4706

M. Jünker, Zagreb 39., Petrinjska ulica 3.

---

†

„Slovenska Matica" naznanja žalostno vest, da je njen odlični sotrudnik, gospod

IVAN CANKAR

pisatelj,

v sredo, dne 11. t. m. umrl. Pogreb bo v petek, dne 13. t. m. ob treh popoldne iz Narodnega doma.

Slavnemu pokojniku bodi ohranjen trajen in časten spomin!

LJUBLJANA, 11. XII. 1918.

Zahvalo

vsem, ki ste spremili v tako obilnem številu k pogrebu našega nepozabnega očeta

Franceta Finžgar

in vsem, ki ste nam kakorkoli izrazili sožalje ob tej bridki uri.

Posebno zahvalo pa še g. župniku Lavriču za obiske in tolažbo v bolezni in taisto g. kanoniku-dekanu Jož. Zupanu, da je vodil pogreb in bil v težkih mukah očetu vsakdanji ljubeznipolni tolažnik.

Zahvalo tudi gasilcem, ki ste bili ob pogrebnem sprevodu častno spremstvo pokojnikovo.

Na Breznici, 10. XII. 1918.

Žalujoči ostali.

5020

†

Rudniško ravnateljstvo trbovelj. premogokopne družbe v Trbovljah javlja tem potom pretužno vest, da sta se gospoda

rudniški inženir

Fran Vrátny

in paznik

Fran Vrhovnik

v sredo, dné 11. decembra 1918 zjutraj pri izvrševanju svoje službe pri gašenju ognja **v premogovniku** smrtno ponesrečila.

Pogreb obeh pokojnikov bo v petek, 13. t. m. ob 3. uri popoldne v Trbovljah.

Trbovlje, 11. dec. 1918.

Čast njunemu spominu!

ZAHVALA.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in smrti našega nadvse ljubljenega, nepozabnega soproga, ozir. očeta, sina, brata, zeta, svaka in bratranca, gospoda

Dr. Rudolfa Palčiča

poštnega koncipista

izrekamo vsem našo najsrčnejšo zahvalo.

Posebej pa se zahvaljujemo poštnemu ravnateljstvu in vsem, ki so spremili dragega pokojnika na njega zadnji poti.

V LJUBLJANI,
dne 12. decembra 1918.

Žalujoči rodbini:

Palčič - Göderer.

ZA KROJAČE!

Krojni vzorci za moška oblačila v naravni velikosti se dobijo pri

A. Kunc, Ljubljana,

Gosposka ulica 7,
I. nadstropje.

Kupci se vabijo! Za nakup

velike zaloge razne železnine

ki se nahaja na kolodvoru Škofja Loka, last SHS Narodne vlade, katere razprodaja se vrši vsak torek in petek. Dovolilne vstopnice v svrho izbiranja in nakupovanja v skladiščne prostore se dobe pri **g. Anton Kašmanu, trgovcu v Škofji Loki** in **gosp. Anton Kalanu, trgovcu na kolodvoru.** **ODBOR.**

OKLIC!

Na Ježici pri Ljubljani se bo prodajalo v ponedeljek, dne 16. t. m. na javni dražbi

4500 m² lesenih barak.

Kupnine bo položiti takoj v gotovini. Komisija se snide ob **9. uri** zjutraj pri **Vilfanu (Ateši).**

V Ljubljani, 10. XII. 1918.

Jelenc, stotnik.

Franc Skerjanec

orožniški stražmojster

Nežika Skerjanec

rojena Meden

poročena

Ljubljana, dne 10. XII. 1918.

Godba prost. požarne brambe v Kranju

razpisuje službo **kapelnika.**

Pogoji: prvi krilni rog in prve gosli. Plača po dogovoru oziroma naj naznani svoje zahteve.

Nadalje sprejme tudi več dobro izvežbanih **godbenikov**

katerim bi se preskrbele tudi primerne službe. Obrtniki imajo prednost, kakor tudi dotični, ki svirajo poleg pihalnih godal tudi na lok. — Dopisi naj se pošljejo na godbeni odbor in naj se v njih navede, katera godala najbolje obvladujejo. Priložiti je tudi spričevala

Odbor.

Čevlji „PEKO"

najboljše kakovosti se zopet dobe, po dnevnih cenah, v zalogi tovarne čevljev 4871

Peter Kozina & Ko.

v Ljubljani (na Bregu).

Pismena naročila se vsled sedanjih razmer ne izvršujejo, ter se priporoča osebni nakup.

Krema za britje

najboljša kakovost, rabljiva brez vode, 1 porcelan. lonček K 7·50

Milo za britje

pristno, najboljše vrste 3 kosi 9 K 1 kg K 34·— Pošilja proti naprejposlatvi denarja

M. JÜNKER, eksportna trgovina Zagreb 39, Petrinjska 3 III. Hrv.

Edina slovenska veletrgovina umetnega cvetja in pogrebnih potrebščin

Anton Z. Finžgar

VARAŽDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: **umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, noge in tapete za rakve, tančice. mrtvaške čevlje i. t. d.**

Svoji k svojim! :: Svoji k svojim!

Trgovsko bolniško podporno društvo v Ljubljani vabi gospode častne, podporne in prane člane trgovskega, bolniškega in podpornega društva v Ljubljani na 5022

79. redni občni zbor

ki se vrši **v petek, dne 27. decembra 1918, točno ob pol 8. uri zvečer** v sejni dvorani mestnega magistrata. — Dnevni red:

1. Računsko poročilo ravnatelja o poslovanju in stanju društva za l. 1917.
2. Poročilo revizijskega odseka o pregledovanju računskih sklepov za leto 1917. in skontriranju imovine.
3. Predlog ravnatelja na odobrenje enkratnih fakultativnih podpor, ki jih je ravnateljstvo dovolilo in izplačalo leta 1917.
4. Predlog ravnateljstva na podelitev izrednih podpor članom za leto 1918.
5. Samostojni predlogi članov, ki se morajo po § 43. društvenih pravil vsaj 8 dni pred občnim zborom izročiti pismeno ravnateljstvu.

V Ljubljani, 12. decembra 1918.

Alojzij Lilleg, ravnatelj. **Ivan Volk,** tajnik.

Dr. Emerik Breschar

zopet ordinuje

v Celju, »Narodni dom«. 5026

Slovenci pozor!

Zaradi starosti prodam svojo

tovarno za izdelovanje lesenih predmetov (stolov) itd. ter dobro idočo **ŽAGO** z izvrstno vodno močjo, blizu mesta in dveh železniških postaj na Spod. Štajerskem. Naslov pove upravništvo „SLOVENCA" pod številko 5002.

Razpis služb.

Pri okrajnem glavarstvu SHS v Kočevju **so oddati službe kancelista** in dveh **oficijantov** ter ev. **pisarniškega pomočnika.** Dotične prošnje, opremljene z vsemi potrebnimi dokumenti o rojstvu, domovinstvu in sposobnosti so vložiti pri podpisanem uradu do 5. januarja 1919. Zahteva se popolno znanje slovenščine. Vojni invalidi imajo prednost.

Okrajno glavarstvo SHS v Kočevju, dne 7. decembra 1918.

Ustanovljeno l. 1893. **Ustanovljeno l. 1893.**

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zastavi življenskih polic, posestev, vrednostnih papirjev ali zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7½, 15 ali 21½ letih v odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg štev. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi **hranilne vloge** in jih obrestuje po 4¼ %

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1917. K 489.431·79. Deležnikov je bilo koncem leta 1917. 1421 s 14.855 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za K 5,793.450—.

---

500 kron

vam plačam, ako vaša kurja očesa, bradavice, otiščanci ne izginejo v treh dneh brez bolečin z mojim uničevalcem korenin **„Riabalsam".** — Lonček z jamstvenim pismom 3 K, 3 lončki 7 K, 6 lončkov 11 K. Na stotine zahvalnih in priznalnih pisem. Zobobol odstrani **„Fides",** pri najtrdovratnejšem revmatičnem zobobolu, ko odpovedo vsa druga sredstva, in pri votlih zobeh. Ako brez uspeha, denar nazaj. Cena 3 K, 3 tube 7 K, 6 tub 11 K. — **Kemeny, Košice (Kassa) I. Postfach 12 C 216, Ogrsko.**

BARVE ZA OBLEKE

v priznano najboljši in zanesljivi kakovosti.

Use vrste barv, suhih in oljnatih, mavec (gips), masinec (FederweiB), strojno olje, prašno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarske, slikarske in zidarske čopiče, kakor tudi druge v to stroko spadajoče predmete ima še vedno v zalogi tvrdka

A. Zanki sinovi, Ljubljana.

Ceniki se za časa vojske ne razpošiljajo.

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Odgovorni urednik: Josip Gostinčar v Ljubljani. Katoliška tiskarna v Ljubljani.